

Wetswijziging: Erkenner krijgt automatisch ouderlijk gezag, samen met de moeder

Vanaf 1 januari 2023 verandert het verkrijgen van gezag. De nieuwe wet speelt in op het feit dat bijna de helft van de kinderen geboren wordt uit ouders die niet getrouwd zijn en geen geregistreerd partnerschap hebben. Voor deze ouders wordt het gemakkelijker om samen het gezag te krijgen over de kinderen.

Het kwam regelmatig voor dat de partner van de moeder wel het kind erkende, maar de ouders vergaten om vervolgens ook gezag aan te vragen. Gingen die ouders later uit elkaar of overleed de moeder, dan had de ouder zonder gezag wel recht op omgang en informatie over zijn kind, maar geen zeggenschap over zaken als waar het kind woont, naar school gaat en over eventuele begeleiding of behandeling.

Wat blijft hetzelfde en wat wijzigt?

De moeder – degene uit wie het kind wordt geboren – krijgt automatisch gezag. Ook ouders die ten tijde van de geboorte van het kind getrouwd zijn of een geregistreerd partnerschap hebben, krijgen beiden automatisch het gezag. Dit geldt ook wanneer er sprake is van een vrouwelijke partner van de moeder en het kind via een donorbank is verwekt (onbekende donor). Dat was zo en blijft zo.

Wat verandert is dat meer personen automatisch gezag krijgen. Namelijk door erkenning van het kind.

Vóór 1-1-2023

Door erkenning – met toestemming van de moeder – wordt de man of de vrouw de juridische vader of de duomoeder van het kind. Wil de erkenner samen met de moeder gezag uitoefenen, dan moeten ze daarvoor dit gezamenlijk gezag (digitaal) inschrijven in het gezagsregister.

Vanaf 1-1-2023

Hoofddregel wordt dat de erkenner, door de erkenning, automatisch samen met de moeder het gezag over het kind krijgt. Erkenning van het kind op het gemeentehuis is voldoende. Inschrijving van het gezamenlijk gezag in het gezagsregister is niet langer nodig.

Géén automatisch gezag bij erkenning

- als voor de erkenning vervangende toestemming van de rechter nodig was, omdat de moeder de erkenning weigerde;
- als de moeder en de erkenner bij de aangifte van de geboorte samen verklaren dat zij willen dat alleen de moeder gezag heeft;
- als er een voogd is, en moeder dus zelf geen gezag heeft;
- als er reeds twee ouders met gezag zijn. Bijvoorbeeld als een kind geboren wordt tijdens een huwelijk, terwijl de partner van moeder niet de biologische ouder is.

Geen terugwerkende kracht nieuwe wet

De nieuwe wet geldt alleen voor nieuwe geboorten. Van kinderen die geboren zijn onder de oude wet, uiterlijk op 31 december 2022, vind je een aantekening in het gezagsregister als de erkenner wél gezamenlijk gezag heeft met de moeder. Bij kinderen die onder de nieuwe wet vallen, die geboren zijn op of na 1 januari 2023, vind je in het gezagsregister geen aantekening als beide ouders gezag hebben. De nieuwe situatie is dus vergelijkbaar met ouders wiens kind geboren is ten tijde van een huwelijk of geregistreerd partnerschap. Je vindt wel een aantekening als moeder eenhoofdig gezag heeft of als er een wijziging is in het gezag.

tekst: Mirthe Maessen

Mr. Mirthe Maessen is juriste gespecialiseerd in gezondheidsrecht. Zij verzorgt op maandag en donderdag het Spreekuur Beroepsethiek bij de NVO.